

**ДЕРЖАВНИЙ ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«УЖГОРОДСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ»
ФАКУЛЬТЕТ ІНОЗЕМНОЇ ФІЛОЛОГІЇ
КАФЕДРА РОМАНСЬКИХ МОВ ТА ЗАРУБІЖНОЇ ЛІТЕРАТУРИ**

ЗАТВЕРДЖУЮ

Декан філологічного

факультету

Юрій Бідзіля **Юрій БІДЗІЛЯ**

«16» *березня* 2022 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ЛАТИНСЬКА МОВА

Рівень вищої освіти	Перший (бакалаврський) рівень вищої освіти
Галузь знань	03 Гуманітарні науки
Спеціальність	035. Філологія
Предметна спеціальність (Спеціалізація)	035.036. Слов'янські мови та літератури (переклад включно), перша-словацька
Освітня програма	Словацька мова та література
Статус дисципліни	обов'язкова
Мова навчання	українська

Ужгород – 2022

Робоча програма навчальної дисципліни «Латинська мова» для здобувачів вищої освіти галузі знань 03 Гуманітарні науки спеціальності 035. Філологія предметної спеціальності (спеціалізації) 035.036. Слов'янські мови та літератури (переклад включно), перша-словацька освітньої програми «Словацька мова та література».

Розробник: Швед Е.В., доцент, кандидат філологічних наук, доцент кафедри романських мов та зарубіжної літератури

Робочу програму розглянуто та затверджено на засіданні кафедри романських мов та зарубіжної літератури ДВНЗ «Ужгородський національний університет»

протокол № 10 від «31» травня 2022 р.

Завідувач кафедри Діана СМУЖАНИЦЯ

Схвалено науково-методичною комісією філологічного факультету

протокол № 1 від 16 вересня 2022 р.

Голова науково-методичної комісії .Василь ШАРКАНЬ

© Швед Е. В., 2022 р.

© ДВНЗ «Ужгородський національний університет», 2022 р.

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Розподіл годин за навчальним планом
	Денна форма навчання
Кількість кредитів ЄКТС – 3	Рік підготовки:
Загальна кількість годин – 90	1
Кількість модулів – 2	Семестр:
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 2 самостійної роботи студента – 2	1-й
	Лекції:
	Практичні (семінарські):
Вид підсумкового контролю: залік	Лабораторні:
	44
Форма підсумкового контролю: усний	Самостійна робота:
	46

2. МЕТА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Метою вивчення навчальної дисципліни «Латинська мова» є розкрити студентам фонематичну систему, граматичну будову, основний лексичний склад латинської мови, її великий вплив на формування й становлення сучасних слов'янських мов, передовсім на їх наукову термінологію, а також забезпечити свідоме засвоєння студентами багатьох лінгвальних і екстралінгвальних (літературознавчих, історичних, філософських, суспільних і т.д.) фактів і явищ, які наявні в українській мові та мовах, що вивчаються, і є предметом теоретичного вивчення вступу до мовознавства, загального мовознавства, вступу до літературознавства, теорії літератури, філософії, логіки, психології, історії, соціології, культури тощо.

Відповідно до освітньої програми «Словацька мова та література», вивчення дисципліни «Латинська мова» сприяє формуванню у здобувачів вищої освіти таких загальних (ЗК) компетентностей спеціальності (ЗК 05, ЗК 06, ЗК 07, ЗК 08, ЗК09, ЗК 11) та фахових (спеціальних) компетентностей (ФК01, ФК 02, ФК 03, ФК 06, ФК 07, ФК 08, ФК 09, ФК 10):

ЗК05. Здатність учитися й оволодівати сучасними знаннями.

ЗК06. Здатність до пошуку, опрацювання та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК07. Уміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.

ЗК 08. Здатність працювати в команді та автономно.

ЗК09. Здатність спілкуватися іноземною мовою.

ЗК11. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ФК01. Усвідомлення структури філологічної науки та її теоретичних основ.

ФК02. Здатність використовувати в професійній діяльності знання про мову як особливу знакову систему, її природу, функції, рівні.

ФК03. Здатність використовувати в професійній діяльності знання з теорії та історії мов(и), що вивчаються(ється).

ФК06. Здатність вільно, гнучко й ефективно використовувати мову(и), що вивчається(ються), в усній та письмовій формі, у різних жанрово-стильових різновидах і реєстрах спілкування (офіційному, неофіційному, нейтральному), для розв'язання комунікативних завдань у різних сферах життя.

ФК07. Здатність до збирання й аналізу, систематизації та інтерпретації мовних, літературних, фольклорних фактів, інтерпретації та перекладу тексту (залежно від обраної спеціалізації).

ФК08. Здатність вільно оперувати спеціальною термінологією для розв'язання професійних завдань.

ФК09. Усвідомлення засад і технологій створення текстів різних жанрів і стилів державною та іноземною (іноземними) мовами.

ФК10. Здатність здійснювати лінгвістичний, літературознавчий та спеціальний філологічний аналіз текстів різних стилів і жанрів.

Інтегральна компетентність – Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми в галузі філології (лінгвістики, літературознавства, фольклористики, перекладу) в процесі професійної діяльності або навчання, що передбачає застосування теорій та методів філологічної науки і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.

3. ПЕРЕДУМОВИ ДЛЯ ВИВЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Передумовами вивчення навчальної дисципліни «Латинська мова» є опанування таких навчальних дисциплін освітньої програми «Словацька мова та література»:

ОК 6. Вступ до теорії лінгвістики.

4. ОЧІКУВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

Відповідно до освітньої програми «Словацька мова та література», вивчення навчальної дисципліни «Латинська мова» повинно забезпечити досягнення здобувачами вищої освіти таких програмних результатів навчання (ПРН):

Програмні результати навчання	Шифр ПРН
Знати й розуміти систему мови, загальні властивості літератури як мистецтва слова, історію мов і літератур, що вивчаються, і вміти застосовувати ці знання у професійній діяльності.	ПРН 8
Аналізувати мовні одиниці, визначати їхню взаємодію та характеризувати мовні явища і процеси, що їх зумовлюють.	ПРН 12
Знати й розуміти основні поняття, теорії та концепції обраної філологічної спеціалізації, уміти застосовувати їх у професійній діяльності.	ПРН 16

Очікувані результати навчання, які повинні бути досягнуті здобувачами освіти після опанування навчальної дисципліни «Латинська мова»:

Очікувані результати навчання з дисципліни	Шифр ПРН
Вміти правильно відображати на письмі звуки латинського алфавіту та латинізованих лінгвістичних термінів. Знати граматичний матеріал, передбачений типовою програмою. Вміти здійснювати морфологічний та синтаксичний аналіз речень. Знати уривки римських авторів, що мають історичну вартість і становлять загальнолюдську цінність. Вільно володіти лексичним матеріалом і уміти класифікувати слова за відмінами з метою постановки орфографічно правильного написання закінчень.	ПРН 8
Вміти правильно перекладати латинський текст на українську мову. Аналізувати вплив латинської мови на мови, що вивчаються.	ПРН 12
Знати латинську термінологію в галузі мовознавства та літературознавства. Знати латинські прислів'я в обсязі 120 одиниць та студентський гімн "Gaudeamus".	ПРН 16

5. ЗАСОБИ ДІАГНОСТИКИ ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Засоби оцінювання та методи демонстрування результатів навчання

Засобами оцінювання та методами демонстрування результатів навчання з навчальної дисципліни є: усне індивідуальне опитування, колоквиум, перевірка письмових вправ, читання та переклад текстів, перевірка конспектів, тестовий контроль.

Під час навчання використовуються такі основні методи: пояснювально- ілюстративний метод, метод проблемного викладу, частково пошуковий, діалог, бесіда), репродуктивний (робота з навчально-методичною літературою).

Форми контролю та критерії оцінювання результатів навчання

Форми поточного контролю: усне індивідуальне опитування, колоквіум, перевірка письмових вправ, читання та переклад текстів, перевірка конспектів, тестовий контроль.

Форма модульного контролю: письмова контрольна робота.

Форма підсумкового контролю: залік.

Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти (модуль 1)

Поточне оцінювання та самостійна робота										Модульна контрольна робота	Сума
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	T10	50	100
5	5	5	5	5	5	5	5	5	5		

T1, T2 ... – теми

Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти (модуль 2)

Поточне оцінювання та самостійна робота										Модульна контрольна робота	Сума
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	T10	50	100
5	5	5	5	5	5	5	5	5	5		

T1, T2 ... – теми

Оцінювання окремих видів навчальної роботи з дисципліни

Вид діяльності здобувача вищої освіти	Модуль 1		Модуль 2	
	Кількість	Максимальна кількість балів (сумарна)	Кількість	Максимальна кількість балів (сумарна)
Лабораторні заняття	10	50	10	50
Модульна контрольна робота	1	50	1	50
Разом	11	100	11	100

Критерії оцінювання поточної навчальної діяльності

Оцінку «*відмінно*» (90-100 балів) одержує студент, який брав активну участь в обговоренні найбільш складних питань з теми заняття, дав не менше 90% правильних відповідей на стандартизовані тестові завдання, без помилок відповів на письмові завдання, виконав практичну роботу та виклав її результати у належній формі.

Оцінку «*добре*» (74-89 балів) одержує студент, який брав участь в обговоренні найбільш складних питань з теми, дав не менше 74% правильних відповідей на стандартизовані тестові завдання, припустився окремих незначних помилок у відповідях на письмові завдання, виконав практичну роботу та виклав її результати у належній формі.

Оцінку «*задовільно*» (60-73 балів) одержує студент, який брав участь в обговоренні найбільш складних питань з теми, дав не менше 60% правильних відповідей на стандартизовані тестові завдання, припустився значних помилок у відповідях на письмові завдання, виконав практичну роботу та виклав її результати у належній формі.

Оцінку «незадовільно» (0-59 балів) одержує студент, який не брав участь в обговоренні найбільш складних питань з теми, дав менше 60% правильних відповідей на стандартизовані тестові завдання, припустився грубих помилок у відповідях на письмові завдання або взагалі не дав відповідей на них, не виконав практичну роботу та не виклав її результати у належній формі.

Критерії оцінювання модульної контрольної роботи

Модульну контрольну роботу студенти пишуть за підготовленими завданнями з варіантами однакового рівня складності. До складання модульної контрольної роботи допускаються усі студенти незалежно від результатів поточного оцінювання та наявності пропущених і невідпрацьованих практичних занять. Тривалість виконання усієї модульної контрольної роботи становить 1,5 години. Під час виконання модульної контрольної роботи користуватись будь-якими інформаційними джерелами заборонено.

Завдання модульної контрольної роботи №1 включають теми:

Часи системи недоконаного виду. Іменники та прикметники 1-2 відмін. Присвійні займенники. Займенникові прикметники.

25 варіантів, кожен з яких складається з двох завдань:

Завдання 1. Провідмініяйте дієслово в часах системи недоконаного виду дійсного та наказового способів активного та пасивного станів. Перекладіть.:

Пропонується дієслово у словникових формах.

Завдання 2. Провідмініяйте словосполучення в однині та множині:

Пропонується два словосполучення, які складаються з іменників I та II відмін, а також прикметників I-II відмін або присвійних займенників чи займенникових прикметників.

Оцінюється в 50 балів:

- Praesens indicativi activi 4 бали
- Praesens indicativi passivi 4 бали
- Imperfectum indicativi activi 4 бали
- Imperfectum indicativi passivi 4 бали
- Futurum I indicativi activi 4 бали
- Futurum I indicativi passivi 4 бали
- Imperativus praesentis activi 2 бали
- 2 словосполучення кожне по 12 балів.

Завдання модульної контрольної роботи № 2 включають теми:

Часи системи доконаного виду. Іменники 3, 4, 5 відмін та прикметники 3-ї відміни. Займенники (вказівні, відносний, неозначені). Ступені порівняння прикметників.

25 варіантів, кожен з яких складається з трьох завдань:

Завдання 1. Провідмініяйте дієслово в часах системи доконаного виду дійсного способу активного та пасивного станів. Перекладіть.:

Пропонується дієслово у словникових формах.

Завдання 2. Узгодьте та провідмініяйте словосполучення.:

Пропонується одне словосполучення, яке складається з іменника 3, 4, або 5 відміни, прикметника 3 відміни або вказівного, відносного, неозначеного займенника.

Завдання 3. Утворіть ступені порівняння від прикметників. Перекладіть:

Пропонується 3 прикметники у звичайному ступені, потрібно утворити вищий та найвищий. Перекласти.

Оцінювання: 50 балів

- Perfectum indicativi activi 4 бали
- Perfectum indicativi passivi 4 бали
- Plusquamperfectum indicativi activi 4 бали
- Plusquamperfectum indicativi passivi 4 бали

- Futurum II indicativi activi 4 бали
- Futurum II indicativi passive 4 бали = 24 балів
- словосполучення 14 балів
- Ступені порівняння прикметників: по 4 бали на кожний прикметник = 12 балів.

Критерії оцінювання підсумкового семестрового контролю

Підсумковий семестровий рейтинг виводиться як середнє арифметичне двох модулів. Відповідно до Положення про оцінювання навчальних досягнень студентів за кредитно-модульною системою, якщо підсумкова модульна оцінка становить не менше 60 балів, то за згодою студента вона може бути зарахована як підсумкова (семестрова) оцінка з навчальної дисципліни. Студенти, яких не влаштовує підсумкова позитивна оцінка, виставлена викладачем за результатами модульних контролів, а також ті, хто отримав оцінку "незадовільно" і при цьому не мають невідпрацьованих практичних (лабораторних) занять, мають право скласти залік (екзамен) з дисципліни. До підсумкового (семестрового) контролю з конкретної дисципліни у виді заліку чи екзамену студент денної форми навчання допускається тоді, коли за результатами модульних контролів він набрав не менше 35 відсотків можливих балів. За результатами відповіді на екзамені та заліку виставляється оцінка за стобальною шкалою. Незалежно від того, чи студент складає екзамен (залік) у зв'язку з тим, що в нього підсумкова модульна оцінка незадовільна (35-59 балів), чи з метою підвищення позитивної оцінки, викладач виставляє студенту оцінку, керуючись виключно рівнем його знань, виявлених на екзамені (залікові), тобто, виходячи із 100 балів, але при цьому виставлена підсумкова (семестрова) оцінка не може бути нижчою за підсумкову модульну оцінку.

Критерії оцінювання модульного та підсумкового семестрового контролю:

- оцінку «*відмінно*» (90-100 балів, А) заслуговує студент, який: всебічно, систематично і глибоко володіє навчально-програмовим матеріалом; вміє самостійно виконувати завдання, передбачені програмою, використовує набуті знання і вміння у нестандартних ситуаціях; засвоїв основну і ознайомлений з додатковою літературою, яка рекомендована програмою; засвоїв взаємозв'язок основних понять дисципліни та усвідомлює їх значення для професії, яку він набуває; вільно висловлює власні думки, самостійно оцінює різноманітні життєві явища і факти, виявляючи особистісну позицію; самостійно визначає окремі цілі власної навчальної діяльності, виявив творчі здібності і використовує їх при вивченні навчально-програмового матеріалу, проявив нахил до наукової роботи.
- оцінку «*добре*» (82-89 балів, В) – заслуговує студент, який: повністю опанував і вільно (самостійно) володіє навчально-програмовим матеріалом, в тому числі застосовує його на практиці, має системні знання в достатньому обсязі відповідно до навчально-програмового матеріалу, аргументовано використовує їх у різних ситуаціях; має здатність до самостійного пошуку інформації, а також до аналізу, постановки і розв'язування проблем професійного спрямування; під час відповіді допустив деякі неточності, які самостійно виправляє, добирає переконливі аргументи на підтвердження вивченого матеріалу;
- оцінку «*добре*» (74-81 бали, С) заслуговує студент, який: в загальному роботу виконав, але при підсумковому контролі робить певну кількість помилок; вміє порівнювати, узагальнювати, систематизувати інформацію під керівництвом викладача, в цілому самостійно застосовувати на практиці, контролювати власну діяльність; опанував навчально-програмовий матеріал, успішно виконав завдання, передбачені програмою, засвоїв основну літературу, яка рекомендована програмою;
- оцінку «*задовільно*» (64-73 балів, D) – заслуговує студент, який: знає основний навчально-програмовий матеріал в обсязі, необхідному для подальшого навчання і використання його у майбутній професії; виконує завдання непогано, але зі значною кількістю помилок; ознайомлений з основною літературою, яка рекомендована програмою; допускає на заняттях чи екзамені помилки при виконанні завдань, але під керівництвом викладача знаходить шляхи їх усунення.

- оцінку «задовільно» (60-63 балів, E) – заслуговує студент, який: володіє основним навчально-програмовим матеріалом в обсязі, необхідному для подальшого навчання і використання його у майбутній професії, а виконання завдань задовольняє мінімальні критерії. Знання мають репродуктивний характер.
- оцінка «незадовільно» (35-59 балів, FX) – виставляється студенту, який: виявив суттєві прогалини в знаннях основного програмового матеріалу, допустив принципові помилки у виконанні передбачених програмою завдань.
- оцінку «незадовільно» (0-34 балів, F) – виставляється студенту, який володіє навчальним матеріалом тільки на рівні елементарного розпізнавання і відтворення окремих фактів або не володіє зовсім; допускає грубі помилки при виконанні завдань, передбачених програмою; не може продовжувати навчання і не готовий до професійної діяльності після закінчення університету без повторного вивчення даної дисципліни.

6. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

6.1. Зміст навчальної дисципліни

Модуль 1.

Змістовий модуль 1. – Фонетика. Системне вивчення іменників і прикметників I-II відмін.

Тема 1. Вступ. Предмет, завдання і значення курсу. Короткий виклад історії латинської мови. Фонетика. Алфавіт. Класифікація голосних і приголосних. Дифтонги. Диграфи. Буквосполучення. Довгота і короткість. Наголос.

Тема 2. Граматика. Частини мови. Іменник. Граматичні категорії іменників. Поділ іменників на відміни. I відміна іменників.

Тема 3. Іменники II відміни, чоловічий, середній рід. Сигматичне та асигматичне утворення номінатива. Genetivus subiectivus et obiectivus.

Тема 4. Граматичні категорії прикметника, поділ на групи. Прикметники I-II відмін. Присвійні займенники. Займенникові прикметники. Вказівні займенники is, ille, iste, ipse. Особові та зворотний займенники. Прийменник. Вживання прийменників з орудним та знахідним відмінками. Післяйменники з родовим відмінком. Префікси. Словотвір шляхом словоскладання.

Змістовий модуль 2. Системне вивчення дієслова. Часи системи недоконаного виду.

Тема 5. Дієслово, його граматичні категорії і синтаксична роль. Основні форми і основи правильних дієслів. Поділ дієслів на чотири дієвідміни. Наказовий спосіб теперішнього часу активного стану. Вираження заперечення. Синтаксичні функції інфінітива.

Тема 6. Утворення теперішнього часу дійсного способу активного стану. Головні та другорядні члени речення. Порядок слів у простому поширеному реченні. Утворення теперішнього часу дійсного способу пасивного стану. Неозначена форма дієслова теперішнього часу пасивного стану. Активна і пасивна конструкції.

Тема 7. Минулий час недоконаного виду дійсного способу активного та пасивного станів. Майбутній час недоконаного виду дійсного способу активного та пасивного станів. Віддієслівне творення за допомогою префіксів. Дієслова складені з sum.

Змістовий модуль 3. Системне вивчення іменників III, IV, V відмін та прикметників III відміни.

Тема 8. Іменники III відміни. Знаходження основи, типи. Приголосний тип іменників III відміни. Голосний тип іменників III відміни. Мішаний тип іменників III відміни. Винятки іменників III відміни. Особливості відмінювання деяких іменників III відміни та іменників запозичених з грецької мови.

Тема 9. Прикметники III відміни. Узгодження з іменниками I, II, III відміни. Дієприкметники теперішнього часу активного стану.

Тема 10. Іменники IV відміни. Винятки. Іменники V відміни. Винятки.

Проведення модульного зрізу № 1. Письмова контрольна робота ґрунтуються на граматичному та лексичному матеріалі, що вивчався протягом модуля.

Модуль 2.

Змістовий модуль 4. Системне вивчення дієслова. Часи системи доконаного виду.

Тема 1. Система перфекта. Неозначена форма дієслова минулого часу доконаного виду активного стану. Види основ перфекта. Минулий час доконаного виду дійсного способу активного стану. Минулий час доконаного виду дійсного способу дієслова *sum, fui, esse*.

Тема 2. Давноминулий час дійсного способу активного стану. Майбутній час доконаного виду дійсного способу активного стану.

Тема 3. Дієприкметник минулого часу доконаного виду пасивного стану. Неозначена форма дієслова минулого часу доконаного виду пасивного стану. Утворення часів системи перфекта в пасивному стані.

Змістовий модуль 5. Ступені порівняння прикметників. Прислівники.

Тема 4. Ступені порівняння прикметників. Вживання відмінків при ступенях порівняння.

Тема 5. Суплетивні ступені порівняння прикметників. Описовий спосіб. Неповні ступені.

Тема 6. Прислівники. Ступені порівняння прислівників.

Змістовий модуль 6. Системне вивчення займенників та числівників.

Тема 7. Займенники. Вказівні займенники. Відносний займенник. Питальні займенники.

Тема 8. Займенники: неозначені, заперечні, співвідносні.

Тема 9. Числівники. Кількісні числівники, їх відмінювання і узгодження з іменниками. Римські цифри.

Тема 10. Порядкові числівники. Розділові та прислівникові числівники. Гімн студентів "Gaudeamus".

Проведення модульного зрізу № 2. Письмова контрольна робота ґрунтуються на граматичному та лексичному матеріалі, що вивчався протягом модуля.

6.2. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин					
	Форма навчання: денна					
	Усього	у тому числі				
лекції		практичні (семінарські)	лабораторні	індивідуальна робота	самостійна робота	
I-й семестр						
Модуль 1						
Змістовий модуль 1. – Фонетика.						
Системне вивчення іменників і прикметників I-II відмін.						
Тема 1.	4			2		2
Тема 2.	4			2		2
Тема 3.	4			2		2
Тема 4.	5			2		3
Змістовий модуль 2. Системне вивчення дієслова. Часи системи недоконаного виду.						

Тема 5.	4			2		2
Тема 6.	4			2		2
Тема 7.	5			2		3
Змістовий модуль 3. Системне вивчення іменників III, IV, V відмін та прикметників III відміни.						
Тема 8.	5			2		3
Тема 9.	4			2		2
Тема 10.	4			2		2
Модульна контрольна робота	2			2		
Разом за модуль	45			22		23
Модуль 2						
Змістовий модуль 4. Системне вивчення дієслова. Часи системи доконаного виду.						
Тема 1.	5			2		3
Тема 2.	4			2		2
Тема 3.	5			2		3
Змістовий модуль 5. Ступені порівняння прикметників. Прислівники.						
Тема 4.	4			2		2
Тема 5.	4			2		2
Тема 6.	4			2		2
Змістовий модуль 6. Системне вивчення займенників та числівників.						
Тема 7.	4			2		2
Тема 8.	4			2		2
Тема 9.	5			2		3
Тема 10.	4			2		2
Модульна контрольна робота	2			2		
Разом за модуль	45			22		23
Разом за семестр	90			44		46

6.3. Теми практичних (семінарських, лабораторних) занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
		денна
1	Вступ. Предмет, завдання і значення курсу. Фонетика. Алфавіт. Класифікація голосних і приголосних. Дифтонги. Диграфи. Буквосполучення. Довгота і короткість. Наголос.	2
2	Грамматика. Частини мови. Іменник. Граматичні категорії іменників. Поділ іменників на відміни. I відміна іменників.	2
3	Іменники II відміни, чоловічий, середній рід. Сигматичне та асигматичне утворення номінатива.	2
4	Грамматичні категорії прикметника, поділ на групи. Прикметники I-II відмін. Присвійні займенники. Особові займенники. Зворотний займенник. Префікси. Словотвір шляхом словоскладання.	2
5	Дієслово, його граматичні категорії і синтаксична роль. Основні форми і основи правильних дієслів. Поділ дієслів на чотири дієвідміни. Наказовий спосіб теперішнього часу активного стану.	2
6	Утворення теперішнього часу дійсного способу активного	2

	стану. Утворення теперішнього часу дійсного способу пасивного стану. Неозначена форма дієслова теперішнього часу пасивного стану.	
7	Минулий час недоконаного виду дійсного способу активного та пасивного станів. Майбутній час недоконаного виду дійсного способу активного та пасивного станів. Віддієслівне творення за допомогою префіксів. Дієслова складені з sum.	2
8	Іменники III відміни. Знаходження основи, типи. Приголосний тип іменників III відміни. Голосний тип іменників III відміни. Мішаний тип іменників III відміни. Особливості відмінювання деяких іменників III відміни.	2
9	Прикметники III відміни. Узгодження з іменниками I, II, III відміни. Дієприкметники теперішнього часу активного стану.	2
10	Іменники IV відміни. Іменники V відміни.	2
11	Модульна контрольна робота	2
12	Система перфекта. Неозначена форма дієслова минулого часу доконаного виду активного стану. Минулий час доконаного виду дійсного способу активного стану.	2
13	Давноминулий час дійсного способу активного стану. Майбутній час доконаного виду дійсного способу активного стану.	2
14	Дієприкметник минулого часу доконаного виду пасивного стану. Неозначена форма дієслова минулого часу доконаного виду пасивного стану.	2
15	Ступені порівняння прикметників. Вищий та найвищий ступені.	2
16	Неправильні ступені порівняння прикметників. Суплетивні ступені порівняння прикметників.	2
17	Прислівники. Самостійні та похідні. Ступені порівняння прислівників.	2
18	Займенники. Вказівні займенники. Відносний займенник.	2
19	Неозначені займенники.	2
20	Числівники. Кількісні числівники.	2
21	Порядкові числівники.	2
22	Модульна контрольна робота	2
Разом		44

6.4. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
		денна
1	Короткий виклад історії латинської мови. Вживання великої букви.	2
2	I відміна іменників. Відмінювання іменників запозичених з грецької мови.	2
3	Іменники II відміни. Винятки. Genetivus subiectivus et obiectivus.	2
4	Особливості прикметників I-II відмін. Займенникові прикметники. Вказівні займенники is, ille, iste, ipse. Прийменник. Вживання прийменників з орудним та знахідним відмінками. Післяйменники з родовим відмінком.	3
5	Дієслово. Вираження заперечення. Синтаксичні функції	2

	інфінітива.	
6	Головні та другорядні члени речення. Порядок слів у простому поширеному реченні. Орудний знаряддя та орудний діючої особи.	2
7	Віддієслівне творення за допомогою префіксів. Дієслова складені з sum. Минулий час недоконаного виду дійсного способу та майбутній час недоконаного виду дійсного способу дієслова sum, fui, esse.	3
8	Винятки іменників III відміни. Особливості відмінювання іменників запозичених з грецької мови.	3
9	Дієприкметник теперішнього часу активного стану.	2
10	Винятки іменників IV відміни. Винятки іменників V відміни.	2
11	Види основ перфекта. Минулий час доконаного виду дійсного способу дієслова sum, fui, esse.	3
12	Давноминулий час дійсного способу дієслова sum, fui, esse. Майбутній час доконаного виду дійсного способу дієслова sum, fui, esse.	2
13	Утворення часів системи перфекта в пасивному стані.	3
14	Ablativus comparationis. Genetivus partitivus.	2
15	Описовий спосіб утворення ступенів порівняння прикметників. Неповні ступені порівняння прикметників.	2
16	Прислівники. Суплетивні ступені порівняння прислівників.	2
17	Питальні займенники.	2
18	Займенники: неозначені, заперечні, співвідносні.	2
19	Відмінювання кількісних числівників та узгодження з іменниками. Римські цифри.	3
20	Розділові та прислівникові числівники. Гімн студентів "Gaudeamus".	2
	Разом	46

8. РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

Основна література

1. Навчально-методичні розробки з курсу «Латинська мова». Морфологія. Частина I. / Уклад. доц. Е. В. Швед., ст.викл. О.М.Яцків, ст.викл. О.Г.Дацьо. Ужгород: ФОП Ященко Є.В., 2022 . 45с.
2. Хрестоматія з курсу "Латинська мова": Навчальні тексти до основних розділів граматики (для студентів гуманітарних факультетів, коледжів, гімназій та ліцеїв). / Уклад. доц. Е. В. Швед., ст.викл. О.М.Яцків, ст.викл. О.Г.Дацьо. Ужгород: УжНУ, 2019. 50 с.
3. Яцків О.М. Фонетика латинської мови. Методичні розробки для студентів гуманітарних факультетів / О. М. Яцків. Ужгород: УжНУ, 2018. 22 с.
4. Латинська мова. Синтаксис: збірник тестових завдань / Е.В. Швед, О.Г. Дацьо, О.М. Яцків. Ужгород: УжНУ, 2018. 23 с.
5. Латинська мова. Морфологія: збірник тестових завдань / Е.В. Швед, О.Г. Дацьо, О.М. Яцків. Ужгород: УжНУ, 2017. 48 с.
6. Ухаль М.М. Латинська мова: підручник. Ужгород: Вид-во УжНУ «Говерла», 2017. 320 с.

Допоміжна література

1. Дяків О. Ю., Петришин М. Й. *Lingua Latina*: Для студентів гуманітарних факультетів. Івано-Франківськ: Гостинець, 2006. 228 с.
2. Звонська Л. Л., Шовковий В. М. Латинська мова: Для студентів гуманітарних спеціальностей, філософів, істориків, теологів. Київ: "Знання", 2006. 711 с.
3. Литвинов В.Д., Скорина Л.П. Латинська мова. Київ: Вища школа, 1990. 248 с.
4. Литвинов В.Д., Латинсько-український словник. Київ, 1998. 712 с.
5. Ревак Н. Г., Сулим В. Т. Латинська мова (для неспеціальних факультетів). – Вінниця: Нова Книга, 2006. 440 с.